ACJ 8197
(P)

PERBANDINGAN ANTARA BAHASA MELAYU BAKU
DENGAN SUBDIALEK PERAK

RAFIZA BT ABD RASHID @ ABD AZIZ

Disertasi ini dikemukakan kepada
Fakulti Bahasa dan Linguitik,
Universiti Malaya
sebagai memenuhi sebahagian daripada syarat untuk mendapatkan
Ijazah Sarjana Pengajian Bahasa Moden
2000

Perpustakaan Universiti Malaya
A509549573

PENGHARGAAN

DENGAN NAMA ALLAH YANG MAHA PEMURAH LAGI MAHA PENYAYANG

Alhamdulillah, segala puji bagi Allah, Tuhan yang memiliki alam ini. Selawat dan salam ke atas junjungan besar Rasulullah s.a.w.

Setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih diucapkan kepada semua pihak yang telah membantu penulis dalam usaha menyempurnakan penulisan akademik ini, terutamanya kepada Puan Roshidah bt Hassan, penyelia penulisan disertasi ini di atas segala bimbingan, tunjuk ajar, teguran dan daya usaha beliau mendidik dan menyemak, serta memberi cadangan dengan penuh kesabaran dan dedikasi.

Ucapan ini juga ditujukan kepada semua pensyarah di Fakulti Bahasa dan Linguistik yang membimbing penulis menimba pelbagai disiplin ilmu pengetahuan yang berharga, dan pengalaman yang padu.

Semua pihak yang menunjuk ajar, menegur dan membantu penulis ketika membuat penyelidikan untuk menyelesaikan tugasan ini. Tanpa bantuan kalian, penulisan akademik ini tidak mungkin dapat disempurnakan dengan baik.

Ke hadrat Allah s.w.t., sekalung doa daripada penulis, semoga Allah membalas segala jasa baik yang dicurahkan. Amin.

Bila memandang ke muka laut,
Nampaklah sampan mudik ke hulu,
Bila terkenang mulut menyebut,
Budi yang baik ingat selalu.

Sekian, terima kasih.

Rafiza bt Abd. Rashid @ Abd. Aziz
Fakulti Bahasa dan Linguistik,
Universiti Malaya,
Kuala Lumpur.

ABSTRAK

Tujuan kajian ini dibuat adalah untuk melihat dan membandingkan antara bahasa Melayu baku dengan subdialek Perak iaitu dialek Parit. Kajian ini memfokuskan dari aspek fonologi yang merangkumi fonem vokal, fonem konsonan dan diftong. Metodologi yang digunakan ialah kaedah perpustakaan dan kaedah lapangan iaitu temu bual. Melalui temu bual tersebut didapati bahawa penutur dialek Parit sering dipengaruhi oleh sebutan dialek mereka semasa menuturkan sebutan baku tanpa disedari. Di samping itu, para pelajar juga kerap menuturkan dialek semasa di dalam bilik darjah. Ini turut menjejaskan aktiviti lisan sebutan baku yang dijalankan oleh guru. Perbezaan yang wujud di antara bahasa Melayu baku dan subdialek Perak telah menimbulkan beberapa masalah seperti masalah dari segi sebutan, ejaan dan makna. Beberapa langkah perlu diambil bagi menghindarkan perkara sebegini dari terus terjadi, antaranya ialah pihak media massa perlu peka terhadap sebutan baku supaya ia menjadi contoh terbaik kepada masyarakat. Kesimpulannya, walaupun wujud kelainan antara dialek Parit dan bahasa Melayu baku namun dalam beberapa hal

terdapat persamaannya. Ini menyebabkan wujud kesalingfahaman antara sesama mereka.

ABSTRACT

The purpose of this dissertation is to make a comparison between the standard Bahasa Melayu and Perak subdialect that is the Parit dialect. This dissertation will focus on the phonological aspects such as the vowels, consonants and diphtongs. The methodology used were library research and field work that includes interview. During the interview, the researcher found that the Bahasa Melayu spoke by the respondents is influenced by the Parit dialect. Besides, the students observed also use their dialect in the classroom. This affects the activities in the teaching of pronounciation in a Bahasa Melayu class. The different vowels and consonants between the two dialects had caused different pronounciation, spelling errors and misinterpretation of meanings. Therefore, steps should be taken to overcome this problem. For instance the media should ensure the right use of Bahasa Melayu. As a conclusion, although there is a difference between the Parit dialect and standard language, there are also similarities and this will definitely create understanding among the speakers.

KANDUNGAN

	Halaman
Penghargaan	i - ii
Abstrak (Bahasa Melayu)	iii - iv
Abstract (Bahasa Inggeris)	v
Kandungan	vi - xi
Senarai Jadual	xii - xiv

BAB 1

PENDAHULUAN

1.0 Pengenalan	1
1.1 Pernyataan Masalah	4
1.2 Objektif Kajian	6
1.3 Kepentingan Kajian	7
1.4 Batasan Kajian	8
1.5 Takrifan Operasional	8
1.5.1 Bahasa Melayu Baku	8
1.5.2 Dialek	10

1.5.3 Dialek Perak 14

1.6 Kaedah Kajian (Metodologi) 16

1.7 Sorotan terhadap Kajian Berkaitan 17

1.7.1 Kajian di Barat 17

1.7.2 Kajian di Malaysia 19

1.7.2.1 Kawasan Sub-Subdialek Perak 25

1.7.2.1.1 Perak Utara (Taiping, Bagan Serai dan Parit Buntar) 25

1.7.2.1.2 Kuala Kangsar 27

1.7.2.1.3 Parit 29

1.7.2.1.4 Perak Selatan 31

1.7.2.1.5 Hulu Perak 32

1.7.2.1.6 Hilir Perak 32

BAB 2

PERBANDINGAN VOKAL ANTARA BAHASA MELAYU BAKU DENGAN SUBDIALEK PERAK

2.0 Pengenalan 36

2.1 Vokal Depan Sempit [i] 41

2.2 Vokal Depan Separuh Sempit [e] 43

2.3 Vokal Depan Separuh Luas [ɛ] 46

2.4 Vokal Depan Luas [a] 49

2.5 Vokal Belakang Luas [a:] 52

2.6 Vokal Belakang Separuh Luas [ɔ] 53

2.7 Vokal Belakang Separuh Sempit [o] 54

2.8 Vokal Belakang Sempit [u] 56

2.9 Vokal Tengah Corak Pendek [ə] 57

2.10 Vokal Tengah Corak Panjang [ɜ] 58

BAB 3

PERBANDINGAN KONSONAN ANTARA BAHASA MELAYU BAKU DENGAN SUBDIALEK PERAK

3.0 Pengenalan 61

3.1 Konsonan Letupan/Hentian 64

3.1.1 Konsonan Letupan Letupan Dua Bibir Tak

Bersuara [p] 65

3.1.2 Konsonan Letupan Dua Bibir Bersuara [b] 66

3.1.3 Konsonan Letupan Gusi Tak Bersuara [t] 67

3.1.4 Konsonan Letupan Gusi Bersuara [d] 68

3.1.5 Konsonan Letupan Lelangit Lembut Tak

Bersuara [k] 69

3.1.6 Konsonan Letupan Lelangit Lembut

Bersuara [g] 70

3.1.7 Konsonan Letupan Glotis [?] 72

3.2 Konsonan Geseran 74

3.2.1 Konsonan Geseran Gusi Tak Bersuara [s] 74

3.2.2 Konsonan Geseran Glotis Tak Bersuara [h] 76

3.2.3 Konsonan Geseran Lelangit Lembut Bersuara [ɣ] 77

3.3 Konsonan Letusan 78

3.3.1 Konsonan Letusan Gusi-Lelangit Keras

Tak Bersuara [c] 79

3.3.2 Konsonan Letusan Gusi-Lelangit Lembut

Bersuara [ǰ] 80

3.4 Konsonan Sisian 81

3.4.1 Konsonan Sisian Gusi Bersuara [l] 82

3.5 Konsonan Sengauan 83

3.5.1 Konsonan Sengau Dua Bibir Bersuara [m] 84

3.5.2 Konsonan Sengau Gusi Bersuara [n] 85

3.5.3 Konsonan Sengau Lelangit Keras-Gusi

Bersuara [ɲ] 86

3.5.4 Konsonan Sengau Lelangit Lembut

Bersuara [ŋ] 87

3.6 Konsonan Separuh Vokal 88

3.6.1 Konsonan Separuh Vokal Dua Bibir

Bersuara [w] 89

3.6.2 Konsonan Separuh Vokal Lelangit Keras

Bersuara [j] 90

BAB 4

PERBANDINGAN DIFTONG ANTARA BAHASA MELAYU BAKU DENGAN SUBDIALEK PERAK

4.0 Pengenalan 92

4.1 Diftong [ai] 93

4.2 Diftong [au] 94

4.3 Diftong [oi]

BAB 5

KESIMPULAN DAN CADANGAN

5.0 Pengenalan 102

5.1 Kesimpulan 103

5.2 Cadangan 106

BIBLIOGRAFI

SENARAI JADUAL

Jadual		Halaman
1	Perbezaan Antara Pengaruh Sub-subdialek Perak	34
2	Cara Penghasilan Fonem Vokal	40
3	Sebutan Vokal [i] Dalam Dialek Parit	43
4	Sebutan Vokal [e] Dalam Dialek Parit	45
5	Sebutan Vokal [ɛ] Dalam Dialek Parit	49
6	Sebutan Vokal [a] Dalam Dialek Parit	51
7	Sebutan Vokal [a:] Dalam Dialek Parit	52
8	Sebutan Vokal [ɔ] Dalam Dialek Parit	54
9	Sebutan Vokal [o] Dalam Dialek Parit	55
10	Sebutan Vokal [u] Dalam Dialek Parit	57
11	Sebutan Vokal [ə] Dalam Dialek Parit	58
12	Sebutan Vokal [ɜ] Dalam Dialek Parit	59
13	Perbandingan Sistem Konsonan Antara Subdialek Perak Dengan Bahasa Melayu Baku	62
14	Cara Penghasilan Bunyi-Bunyi Konsonan	63

15	Sebutan Konsonan [p] Dalam Dialek Parit	66
16	Sebutan Konsonan [b] Dalam Dialek Parit	67
17	Sebutan Konsonan [t] Dalam Dialek Parit	68
18	Sebutan Konsonan [d] Dalam Dialek Parit	69
19	Sebutan Konsonan [k] Dalam Dialek Parit	70
20	Sebutan Konsonan [g] Dalam Dialek Parit	72
21	Sebutan Konsonan [?] Dalam Dialek Parit	73
22	Sebutan Konsonan [s] Dalam Dialek Parit	75
23	Sebutan Konsonan [h] Dalam Dialek Parit	76
24	Sebutan Konsonan [ɣ] Dalam Dialek Parit	78
25	Sebutan Konsonan [č] Dalam Dialek Parit	80
26	Sebutan Konsonan [ǰ] Dalam Dialek Parit	81
27	Sebutan Konsonan [l] Dalam Dialek Parit	83
28	Sebutan Konsonan [m] Dalam Dialek Parit	84
29	Sebutan Konsonan [n] Dalam Dialek Parit	85
30	Sebutan Konsonan [ɲ] Dalam Dialek Parit	86
31	Sebutan Konsonan [ŋ] Dalam Dialek Parit	88
32	Sebutan Konsonan [w] Dalam Dialek Parit	90

33	Sebutan Konsonan [j] Dalam Dialek Parit	91
34	Sebutan Diftong [ai] Dalam Dialek Parit	94
35	Sebutan Diftong [au] Dalam Dialek Parit	95
36	Sebutan Diftong [oi] Dalam Dialek Parit	96